

**Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 72/1996 rd med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Vid riksdagen har dessutom väckts lagmotion nr 14/1996 rd med förslag till lag om ändring av 48 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Riksdagen har i ärendet mottagit social- och hälsovårdsutskottets betänkande nr 13/1996 rd.

Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att det under ledning av undervisningsministeriet och i samarbete med arbetsministeriet ordnas en grundlig uppföljning av effekterna av lagändringen på arbetssituationen för de unga, deras möjligheter att få yrkesutbildning och för kvaliteten på sysselsättningsutbildningen.

Riksdagen förutsätter att social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med arbetsministeriet ordnar en grundlig uppföljning av vilka effekter framför allt ändringarna av angående uppfyllandet av arbetsvillkoret, de nya kriterierna för dagpenning, den höjda åldersgränsen för rätt till tilläggsdagar och periodiseringen av semesterersättningen har och vid behov vidtar nödvändiga åtgärder. Samtidigt bör det snabbt utredas hur revideringen av jämkad dagpenning enligt 18 § utfaller.

Riksdagen har på basis av propositionen och lagmotionen antagit följande lag:

## Lag

### om ändring och temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

*upphävs* i lagen den 24 augusti 1984 om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) 16 § 6 mom., 26 § 3 mom. och 48 § 4 mom., sådana de lyder, 16 § 6 mom. i lag av den 22 december 1995 (1664/95), 26 § 3 mom. i lag av den 30 december 1993 (1541/93) och 48 § 4 mom. i lag av den 12 juli 1993 (665/93),

*ändras* 12 §, 13 § 2 mom., 16 § 1, 2 och 4 mom., 16 a § 4 mom., 17 § 2 och 3 mom., 18 § 1 mom., 23 § 3 mom., 26 § 1, 2 och 4 mom. samt 28 § 5 mom., av dessa lagrum 12 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 11 januari 1985 (34/85) och nämnda lag av den 12 juli 1993, 13 § 2 mom. och 26 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 30 december 1993, 16 § 1 mom., 16 a § 4 mom. och 26 § 1 och 4 mom. sådana de lyder i lag av den 22 december 1994 (1317/94), 17 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1993 (1537/93), 18 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 28 juni 1994 (586/94), 23 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (565/93), samt 28 § 5 mom. sådant det lyder i lag av den 27 februari 1987 (226/87), samt

*fogas* till 5 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrad genom nämnda lagar av den 27 februari 1987, den 12 juli 1993 och den 22 december 1994 samt genom lagar av den 9 februari 1990, den 27 mars 1991 och den 30 december 1992 (98/90, 620/91 och 1651/92), en ny 15 punkt, till 13 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 22 december 1994 och den 30 december 1993, temporärt ett nytt 5 mom. och till 16 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 22 december 1994 och lagar av den 8 augusti 1986 och den 28 juni 1993 (608/86 och 554/93), temporärt ett nytt 9 mom. och till 19 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 30 december 1993, temporärt ett nytt 7 mom. som följer:

## 5 §

*Begränsningar i rätten till  
arbetslöshetsdagpenning*

Berättigad till arbetslöshetsdagpenning är inte en person

15) för den tid som han har rätt till semesterlön eller för den tid på vilken semesterersättning som betalas när arbetsförhållandet upphör eller senare kan periodiseras på basis av den lön som skall betraktas som hans stabiliserade lön.

## 12 §

*Självrisktid*

Arbetslöshetsdagpenning betalas efter det att en person varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden åläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 26 §. Som självriskdagar kan inte räknas de dagar för vilka en person inte är berättigad till jämkad dagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 17 § 2 och 3 mom. överskrids.

Till självrisktiden räknas de dagar personen omedelbart efter det arbetslösheten börjat har varit arbetsoförmögen utan att för denna tid uppbära dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller av arbetsgivaren lön för sjukdomstiden.

## 13 §

*Rätt till grunddagpenning*

Arbetsvillkoret blir uppfyllt då personen under de närmast föregående 24 månaderna (*granskningsperioden*) i 43 veckor har varit i sådant arbete där arbetstiden under varje vecka har uppgått till minst 18 timmar eller där den regelbundna arbetstiden enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod har varit åtminstone i genomsnitt 18 timmar i veckan och lönen har betalats enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollek-

tivavtal inom branschen, lönen för heltidsarbete under en månad motsvarar minst ett 40-faldigt belopp av grunddagpenningen. Vid uppfyllandet av arbetsvillkoret kan på personens begäran också beaktas en sådan period om fyra på varandra följande veckor, under vilken arbetstiden uppgår till sammanlagt minst 80 timmar fördelad på varje vecka. Arbetet kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång. Vid uppfyllandet av arbetsvillkoret beaktas arbete som personen har utfört efter att ha fyllt 16 år. På arbetsvillkoret tillämpas dessutom 16 § 3—5 mom.

Med den tid i arbete som avses i 2 mom. kan under en tid av högst 16 veckor jämställas också en tidsperiod för vilken utbildningsstöd har betalats enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

## 4 kap.

**Särskilda förutsättningar för erhållande av  
dagpenning avvägd enligt förtjänsten**

## 16 §

*Löntagares rätt till dagpenning avvägd  
enligt förtjänsten*

Berättigad till dagpenning avvägd enligt förtjänsten är medlem av arbetslöshetskassa (*försäkrad*) som har varit försäkrad åtminstone de 10 närmast föregående månaderna och som medan han varit försäkrad i en löntagarkassa har uppfyllt arbetsvillkoret.

Arbetsvillkoret blir uppfyllt då personen under de närmast föregående 24 månaderna (*granskningsperioden*) i 43 veckor har varit i sådant arbete som omfattas av försäkringen och där arbetstiden under varje vecka har uppgått till minst 18 timmar eller där den regelbundna arbetstiden enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod har varit åtminstone i genomsnitt 18 timmar i veckan och lönen har betalats enligt kollektivavtal eller, om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, lönen för heltidsarbete under en månad motsvarar minst ett 40-faldigt belopp av grunddagpenningen. Vid uppfyllandet av arbetsvillkoret kan på personens begäran också beaktas en sådan period om fyra på varandra följande veckor, under vilken arbetstiden uppgår till sammanlagt minst 80

timmar fördelad på varje vecka. Arbetet kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, värnplikt, studier, barnafödelse eller vård av barn eller av något annat därmed jämförligt godtagbart skäl är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, kan den i 2 mom. nämnda granskningsperioden förlängas i motsvarande mån, dock med högst sju år.

Med den tid i arbete som avses i 2 mom. kan under en tid av högst 16 veckor jämställas också en tidsperiod för vilken utbildningsstöd har betalats enligt lagen om arbeidskraftspolitisk vuxenutbildning.

#### 16 a §

##### *Företagares rätt till dagpenning avvägd enligt förtjänsten*

Om någon på grund av sjukdom, anstaltsvård, värnplikt, studier, barnafödelse eller vård av barn eller av något annat därmed jämförligt godtagbart skäl är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, kan den i 2 mom. nämnda granskningsperioden förlängas i motsvarande mån, dock med högst sju år.

#### 17 §

##### *Rätt till jämkad arbetslöshetsdagpenning*

Rätten till jämkad arbetslöshetsdagpenning föreligger inte om arbetstiden i de fall som nämns i 1 mom. 1 punkten under en granskningsperiod om en vecka och i de fall som nämns i 1 mom. 2—5 punkten under en granskningsperiod om en månad eller fyra på varandra följande kalenderveckor överstiger 75 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete.

Rätten till arbetslöshetsdagpenning föreligger inte om den ordinarie arbetstiden enligt arbetsavtalet i de fall som nämns i 1 mom. 1—5 punkten under utjämningsperioden överstiger 75 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete.

#### 18 §

##### *Den jämkade arbetslöshetsdagpenningens belopp*

Den jämkade arbetslöshetsdagpenningen utbetalas så att dagpenningen och 50 procent av inkomsten sammanlagt per månad eller fyra på varandra följande kalenderveckor (*jämkningsperiod*) kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i dagpenning.

#### 19 §

##### *Längden av perioden för den jämkade dagpenningen*

I de maximibelopp och maximitider som nämns i 1 och 2 mom. inräknas dock inte jämkad dagpenning som utbetalas för 1997.

#### 23 §

##### *Beloppet av den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen*

Den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen beräknas utgående från personens stabiliserade lön för den tid omedelbart innan arbetslösheten började under vilken han har uppfyllt arbetsvillkoret enligt 16 § 2 mom. Om arbetet eller löneinkomsten har varit av säsongbetonad eller oregelbunden art, beräknas den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen på det per månad beräknade beloppet av årsinkomsten. När den maximala utbetalningstiden för arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 4 mom. börjar räknas från början, bestäms den lön som ligger till grund för dagpenningen på nytt. Den arbetslöshetsdagpenning som bestäms utgående från de nya inkomstuppgifterna är dock minst lika stor som grunddagpenningen och minst 80 procent av den föregående arbetslöshetsdagpenning som har betalats ut till samma person. Jämförelsen görs dock med den fulla dagpenningen för en helt och hållet arbetslös. De barnförhöjningar som avses i 24 § ingår inte i de dagpenningar som an-

vänds vid jämförelsen. För den som får delinvalidpension eller deltidspension bestäms rätten till dagpenning avvägd enligt förtjänsten utgående från det läge som råder när utbetalningen av pensionen börjar. Detsamma gäller den som har fått deltidspension omedelbart före den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen. Vad som stadgas ovan gäller den som har varit alterneringsledig enligt 1 § 1 mom. lagen om försök med alterneringsledighet (1663/95) eller har fått deltidstillägg enligt 34 a § sysselsättningsförordningen (130/93). Genom förordning stadgas närmare om fastställande av den lön som ligger till grund för den enligt förtjänsten avvägda dagpenningen.

## 26 §

### *Dagpenningsperiodens längd*

Grunddagpenning och enligt förtjänsten avvägd dagpenning betalas för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar. Om en person har fyllt 60 år innan maximitiden har gått ut, betalas dagpenning dock till utgången av den kalendermånad under vilken maximitiden 500 dagar går ut. Om förmåner för vissa arbetslöshetsdagar har utbetalts till den arbetslöse i en annan stat med stöd av en överenskommelse om utkomstskydd för arbetslösa som Finland har ingått med staten i fråga, inräknas också dessa arbetslöshetsdagar i ovan nämnda maximiantal. Det sammanlagda antalet arbets-, självrisk-, arbetslöshetsdagpennings- och ersättningsdagar under varje kalendervecka får vara högst fem. Vid beräkandet av maximiantalet på fem dagar betraktas som ersättningsdagar också sådana dagar då den arbetslöse får utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Utan hinder av vad 1 mom. stadgar om maxiantalet dagar kan till den som fyllt 57 år innan maximitiden gått ut dessutom betalas grunddagpenning eller dagpenning avvägd enligt förtjänsten högst till utgången av den kalendermånad under vilken han fyller 60 år.

Den i 1 mom. avsedda maximitiden börjar räknas från början, när arbetsvillkoret enligt 16 § 2 mom. har uppfyllts efter det att den arbetslöse har blivit berättigad till arbetslös-

hetsdagpenning. Detsamma gäller när någon som avses i 1 a § i en följd har uppfyllt arbetsvillkoret i 16 a § 2 mom.

## 28 §

### *Ansökan om dagpenning*

Den som söker arbetslöshetsdagpenning är skyldig att lämna socialförsäkringskommis-sionen eller arbetslöshetskassan de uppgifter som behövs för beviljandet och utbetalningen av arbetslöshetsdagpenningen. Arbetslöshetsdagpenning utbetalas från det rätten till dagpenningen uppkom, dock inte utan särskilt vägande skäl för en längre tid än tre månader före ansökningen om dagpenning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Lagens 13 § 5 mom. och 16 § 9 mom. gäller till utgången av 1998 och lagens 19 § 7 mom. till utgången av 1997.

Lagen tillämpas på arbetslöshetsdagpenning för tiden efter att lagen har trätt i kraft.

Lagens 5 § 1 mom. 15 punkt tillämpas på dem vars arbetsförhållande upphör efter att lagen har trätt i kraft. Stadgandena i 12, 13, 16 och 16 a §§ tillämpas på dem för vilka den maximala tid för utbetalning av arbetslöshetsdagpenning som avses i 26 § 1 mom. börjar räknas från början efter att lagen har trätt i kraft. Vid tillämpningen av 26 § 1 mom. beaktas de från 1994 års början betalda dagpenningsdagarna. Lagens 26 § 4 mom. tillämpas från och med lagens ikraftträdande, men vid tillämpningen av stadgandet kan arbete som utförts med början den 1 mars 1996 beaktas. Lagens 13 § 5 mom. och 16 § 9 mom. tillämpas på utbildning som ges efter lagens ikraftträdande.

På den som är född före 1944 och som när denna lag träder i kraft är berättigad till arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning eller som 1996 har fått arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsstöd för sammanlagt minst 100 dagar tillämpas dock alltså 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Stadgandet tillämpas också på den som när lagen träder i kraft saknar rätt till arbetslöshetsdagpenning av godtagbart skäl enligt 16 § 4 mom. eller av

den anledningen att han av arbetsgivaren har fått någon annan ekonomisk förmån enligt 5 § 1 mom. 13 punkten än lön för uppsägningstiden eller en motsvarande ersättning, förutsatt att avtalet om förmånen ingåtts före den 1 juni 1996. Stadgandet tillämpas dock

inte på den som när lagen träder i kraft är berättigad till dagpenning eller utbildningsstöd på grund av att han blivit permitterad eller sagt upp sig efter den 1 juni 1996 eller på grund av att ett arbetsförhållande som varat i över sex månader sagts upp efter den nämnda dagen.

Helsingfors den 18 juni 1996

---

---

